

Kroniek 57- 58:

Het bisdom wordt onthoofd in de laatste twee schoolmaanden

Er is in september 1957 een nieuwe kronikeur aangetreden en hij heeft er zin in. Zijn zinnen knisperen; hij schuwt de beeldspraak niet en evenmin een mooi citaat. Op zijn palmares prijkt een studie M.O. Nederlands sinds hij in 1942 naar Rolduc kwam als leraar. Ik durf te wedden op Carolus (zeg maar Charles) Janssen uit Maastricht, die Cor Coenen komt vervangen. En daarmee komt er hopelijk een eind aan die valse middeleeuwse bescheidenheid van schrijvers die hun naam niet onder of boven hun teksten willen zetten vanwege de kreet: soli Deo gloria d.w.z. de eer komt alleen aan God toe. Alsof het God zelf is die hun de opgeschreven gedachten heeft ingeblazen. Alsof God hun schrijvende hand heeft bewogen. Hoe pretentius en volstrekt **on**bescheiden. Valse bescheidenheid! Want: *In prato quondam rana conspexit bovem et tact' invidia tantae magnitudinis rugos' inflavit pellem!!* Ach en ieder weet toch hoe het afliep met die jaloeze kikker: Hij sprong uit zijn opgeblazen vel van jaloezie. Dat is meestal het einde van opscheppers, dikdoeners en zichbelangrijkvinders. Als er nu iemand aan een korte naam denk die met Tr begint ben ik tevreden.

Soit. De stijl is veranderd, maar één kwaal van de samenstellers en ook bezorgers van de Kroniek is nog niet genezen. Nog steeds strooien ze kwistig met foto's, portretten en kiekjes door de tekstkolommen zonder te zorgen voor bijschriften en/of onderschriften. Er moet altijd gegist worden naar wat je ziet en ook wordt de maker van de foto's niet vermeld. Er staat zelfs niet: soli Deo gloria, als u begrijpt wat ik bedoel.

Janssen, inmiddels een bedaagde midden-vijftiger in zijn toog, begint zijn verhaal goed en erg sympathiek. Hij vangt aan met de Kleine Zusters van de H. Jozef, woonachtig in het Rolducse zusterhuis, enorm te prijzen. Omdat ze na heel wat verbouwings-, reparatie- en onderhoudswerk aan al die oude kraam op Rolduc aan het werk zijn getogen om elke vierkante meter in het gebouw stof- en vuilvrij te maken. Hij ziet deze toegewijde vrouwen in divisies, regimenten en bataljons door gebouwen zwermen met poetsmiddelen en wat al niet meer, zodat de jongens en de heren zich weer in kraakzindelijke bedden, kamers en chambretten kunnen terugtrekken om weer uitgerust aan de studie te gaan. "Die goede zusters toch! Hartelijk dank!" aldus Chronicus.

Na vermelding van de gebruikelijke lerarenretraite, bestaande uit twee dagen lang preken van de Maastrichtse pastoor-deken Mgr. Jenneskens, meteen goed gespeld, volgt het verlossende nieuws dat de plaatsvervangend bisschop-coadjutor Mgr. Anton Hanssen, directeur Petrus Moors van het Bisschoppelijk College in Weert heeft benoemd tot president van Rolduc. Een uitgebreide terugblik op de verdienste van Van der Mühlen voor Rolduc blijft in deze kroniek achterwege. De kroniekschrijver wenst hem een door God gegunde onbezorgde rust toe na zijn afscheid. Weinig mensen op Rolduc hebben de scheidende president gekend als een hartelijk en vriendelijk mens. Vandaar ook, denk ik dit bescheiden afscheidswoord. Rolduc moet wel iemand inleveren om over de talenten van Moors als leidinggevende te kunnen beschikken. Hij wordt in Weert als directeur opgevolgd door Cor Coenen, leraar Frans te Rolduc, jaarboek-redacteur en nog veel meer. Hij komt op woensdag 21 augustus terug op Rolduc van een verre-landen-vakantie.

Bats!

Verneemt tot zijn verbazing, dat hij benoemd is tot directeur van het Bisschoppelijk College in Weert. Zo gaat dat in het bisdom, geen overleg, niet gepolst, maar bats!: daar is de benoemingsbrief. Hij krijgt wel het afscheid van een gewaardeerd collega: Lees maar: “Mhr. Coenen, wij zien u niet graag vertrekken. Leraar, biechtvader, directeur der congregatie, leider van de Franse conversatie-clubs, redacteur van het Jaarboek, maar vooral goed vriend en collega, zo noemen wij u. Het spijt ons u te moeten missen. In uw nieuwe ambt alle goeds wensen u heren en jongens.” Dat mag er zijn zo’n neergeschreven afscheid! Op dinsdag 3 september is de *blijde incomste* van de nieuwe president in een besloten zitting, staat er, maar bijeenkomst zal bedoeld zijn. P. Moors spreekt zijn eerste woord in functie tot zijn lerarenstaf en de leraren getuigen van hun bereidheid voor en met hem te werken. Tegelijk wordt bekend dat de bisschop Vic Hermens tot hoofd van het filosoficum heeft benoemd. De kaarten zijn geschud en dan mag de buitenwereld het weten. Op woensdag 4 september, er zijn dan nog geen jongens op Rolduc gearriveerd, is er een grote receptie in de bisschopszaal voor de nieuwe president. Velen uit Kerkrade en verre omgeving komen hem begroeten en feliciteren met zijn benoeming. De scheidende man, die graag bij deze gelegenheid ook afscheid had willen nemen blijft op doktersadvies thuis, al is hij aan de beterende hand.

Als deze receptie ten einde loopt is er drukte op het voorplein. De jongens komen terug van de grote vakantie om hun tanden in een geheel nieuw schooljaar te zetten. De kronikeur is zo ontzettend blij met Rolducs nieuwe president, dat hij lyrisch uit oude en nieuwe teksten begint te citeren. Over donderdag 5 september wordt gezwegen, maar vrijdag de zesde is weer zo’n historische dag. In alle vroegte, een paar minuten over zeven uur vertrekt Jean Derix na 55 jaar trouwe en blijmoedige dienst op Rolduc als portier. Donderdag is zijn zeer bescheiden have en goed al op een vrachtwagentje geladen en dan vertrekt de portier sinds 1902 in dienst. Hij was veel meer dan portier: wegwijz, adviseur, reserve-misdienaar, invaller in tig functies, waar dat nodig was en altijd met een blij en opgewekt gemoed. Hij heette voor iedereen Sjang, maar dan niet uitgesproken met een harde Hollandse aanzet van de S, maar deze naam begon met een superzachte zoemklank zzzjjj en dan ang. En als je de tweede portretfoto in de linker kolom bekijkt zie je Zzjjang, als hij ernstig keek, maar dat deed hij weinig. Zeer weinig mensen hebben hem in alle vroegte zien vertrekken naar Tienray, waar hij van zijn welverdiende rust wil genieten. Zijn opvolger is Bart Somers. Nu wilde ik de gevoelige afscheidswaarden nog citeren die kronikeur zeer welsprekend over deze oude getrouwe van Rolduc neerschrijft. Maar ik bewaar een citaat voor een ander belangrijk moment van Rolducs nieuwe schooljaar. Lees maar: “Tegen 6 uur ontvangt de President de nieuwelingen en eerste-gymmers bij de ingang van Klein-Rolduc. Telken jare wordt men geroerd, als men de novieten ziet. Dagenlang staren ze je aan met een pakjes-avond-gezicht, zo van vol-verwachting-klopt-ons hart. Je kunt ze er zó uithalen, met hun houding van wie-zoet-is-krijgt-lekkers. De roe voor de stouten... je kunt er voorlopig bezems van binden! Hun broeken zullen er niet van slijten; wel van onze harde schoolbanken, veel broeken, totdat de toog dit kledingstuk aan ons oog zal onttrekken – God weet bij hoevelen.”

In al die jaren dat ik de kroniek van het Rolducse jaarboek heb gevolgd heb ik zelden een kroniekschrijver zo zien schrijven, zo welsprekend of welschrijvend, moet je eigenlijk zeggen. En hoe hij de innige hoop bij zich draagt, dat velen zijn eigen voorbeeld zullen volgen en priester worden. Tegen beter weten in? Dan zou het wanhoop zijn! Begin schooljaar

1957-58 zit Rolduc in elk geval propvol: 486 leerlingen en 32 priesterleraren. Zou Giel Lemmens het dan toch goed gezien hebben in 1943? Laten we snel lezend gaan kijken!

Volgens het toen bedachte protocol van eind jaren vijftig vindt op zondag 8 september de officiële begroeting/kennismaking plaats van de nieuwe president door/met de leerlingen “mit Sang und Klang”. Er zijn maar enkele gesproken woorden opgeschreven door Chronicus en daaruit blijkt een zo grote hartelijkheid en vreugde boven en onder aan het bordes, dat de geest van de afgetreden president ter plekke verdampt. Van hem komen wel goede berichten op de dag voor deze ceremonie: hij kan weer de H. Mis lezen, (hoewel dagelijks?) en maakt al zijn eerste wandeling buiten de muren van het hospitaal. Er is een probleem bij het verslag van deze nieuwe start van Rolduc: in de kolom naast de tekst is een portret geplaatst van een geestelijke heer met dunne bril en een energieke, maar rustige blik recht vooruit en een hoofd dat zo kaal is als een langwerpige biljartbal. Er staat geen naam onder, maar ik doe een goede gok. Het moet Vic. Hermens zijn, het pasbenoemde hoofd van het Filosoficum. Hij sprak namens de onderwijsstaf mooie wensen en welkomstwoorden uit aan het adres van de nieuwe president. Het slot van de plechtigheid was het zingen van Rolducs volkslied, begeleid met een plagerijtje van de Chronicus richting de leraar Natuur- en scheikunde Herman Lemmens, beter bekend als de Pief. De kroniek meldt dat de nieuwe president het Rolduc-lied **hoorbaar** meezong, maar dat Mhr. Lemmens **zichtbaar** zweeg “(uit onmacht)”. En dat de nieuwelingen daarbij vreemd keken. Dat komt omdat die nieuwelingen nog niet wisten dat Herman Lemmens zelden zijn enorme pijp uit de mond neemt, maar altijd stijf geklemd tussen zijn gebit vasthoudt. Als je in die staat je mond open doet om te zingen, klettert je pijp tegen de grond. Een kleine steek onder water van de kroniek vanwege het violeren van het protocol door de Pief. Fraai opgeschreven! Het slot van deze feestdag bestaat uit een komische lachfilm en een akelige griezelfilm voor iedereen in de aula. En dan is het op maandag 9 september toch eindelijk tijd voor de allereerste schooldag voor de 486.

Die schooldag begint voor de kroniekschrijver niet met de eerste ervaringen van de teruggekeerde en de nieuwe leerlingen, maar met een soort schaakspel om de laatste openingen en lacunes in het rooster van de leraren op te vullen en aan te vullen. Vooral voor de beginjaren van het gym zijn er nieuwe krachten nodig en die worden gevonden voor mijn gevoel in soms merkwaardige figuren. Voor het eerst wordt hier in de opsomming van nieuwe docenten Drs F.L.G. Stenten genoemd voor klassieke talen. Ik heb deze Frans Stenten, die wij ‘Zeus’ noemden vanwege zijn harde stem en zijn forse gestalte, in mijn eerste jaren meegemaakt vanaf 1960. Hij kon geen orde houden in een klas vol bijna pubers, al gingen hem de lessen over de Griekse mythologie een stuk beter af. Voor Frans in het laagste gymnasiumjaar worden zelfs twee ‘amateurs’ ingezet. Bedoeld is waarschijnlijk twee onbevoegde krachten, omdat de pas begonnen leraar Frans met een volledige opleiding in Franse taal- en letterkunde, Jacq Lenders, niet alle klassen van het gym als bevoegde beginneling aankan. Het lerarentekort is nog lang niet zo nijpend als nu, in onze tijd min 2023, maar het begon toen ook al te knijpen.

A-griep

Maar er is nog een veel naardere hobbel te nemen, voordat het echte onderwijsleven op gang komt. De Aziatische griep of A-griep! Op de middelste dag van de driedaagse lerarenretraite, blijven tien jongens in bed liggen ’s ochtends: keelpijn, hoofdpijn, misselijk en hoge koorts. Remedie: vijf dagen in bed en aspirines bij de vleet slikken. Twee dagen later: eerst 25 lijders

en vervolgens 47. Men haalt nog de schouders op, maar op 10 september is het serieus. 105 leerlingen kunnen niet opstaan en krijgen hun ontbijt op bed. Zelfs de Bèta's van 6 gym, die laat terugkomen van een tripje buitenshuis, zien er verdacht bleek uit, althans enkelen. Weer een dag verder: 160 zieken en vervolgens 190. De radeloze zusters weten zich inderdaad geen raad meer en krijgen hulp van de Heren Filosofen (sic!). Zij rijden met dienwagentjes vol eten over de slaapzalen en delen water en aspirines uit. Ook in die groep vallen slachtoffers, maar hun collega's in de filosofie schieten te hulp. Het lerarenkorps houdt goed stand tegen het virus, maar ook de docenten moeten eraan geloven. De prefect is de eerste die sneuvelt en dan gaat het rap. Iedereen blijft 's ochtends zo lang mogelijk in bed. De studies worden korter en korter. De epidemie bereikt haar grootste verspreiding op 13 en 14 september met 215 en 220 patiënten. Klassen zijn gehalveerd en als ook de helft van het zusterhuis in bed ligt, moet er bijgesprongen worden door iedereen die nog fris is. Alle jongens moeten hun eigen bed opmaken en de leerlingen van de lagere klassen helpen mee bij de afwas d.w.z. ze vullen de vaatwasmachines en ruimen ze weer uit. En zo snel als het aantal zieken steeg zo snel daalt het ook weer: 15,16 en 17 september: 172, 120 en 50 zieken. De nieuwe president krijgt ook de griep. Als een van de laatsten moet ook hij het bed houden. De griepgolf ebt weg en er komt weer leven in de klassen en de kruisgangen.

Regen

Maandag 23 september maakt de hele school een nieuwe start, maar er mag nog enkele dagen uitgeslapen worden. Lekker. Op donderdag 12 september vindt ene Gerrit van Osch uit Venray, leerling van een van de hogere klassen, een handgranaat, waarschijnlijk in het bosquet. Omdat hij niet bekend is met een dergelijk wapen, een restant uit de oorlogstijd, natuurlijk, begint hij aan het ding te frunniken, maar er gebeuren geen levensgevaarlijke ongelukken. Of de E.O.D. erbij is gehaald, vermeld de kroniek niet. September 1957 is een echte regenmaand. Het houdt maar niet op met plenzen. De scouting van De Holz had in het bosquet van Rolduc een kampvuur gepland ter gelegenheid van hun 25-jarig bestaan. De regen verpest het feest: Het wordt een kampvuur zonder vuur in de aula. Daar zit je in elk geval kurkdroog. Eind september is ook de tijd voor de algemene doorlichting van iedereen middels een borströntgenfoto van iedereen, jongens en heren, zusters en huishoudelijke hulpen. Geen vlekje te zien. Op maandag 26 september wordt ziekenzuster Peregrien 70 jaar. Als de griep voorbij is en september ook bijna, zorgt de Filmclub nog voor een mooie verrassing. In de aula draait de club de film 'Die letzte Brücke' (1954) over een heldhaftige Duitse verpleegkundige, die haar leven geeft om de partizanen die fel tegen de Duitse troepen vechten op het later Joegoslavische deel van de Balkan, aan antibiotica te helpen om de uitgebroken tyfus te bestrijden. Een echte oorlogsdraak, die echter zeer wordt gewaardeerd. Doel van deze vertoning is natuurlijk ook om zoveel mogelijk jongens binnen te houden tijdens de dagen van de Kerkraadse kermis, al ontkent de kronieker dat uitdrukkelijk. Ik weet wel beter...

Dinsdag 1 oktober: op een wat omslachtige manier meldt de kroniek op deze dag de aankomst van een 'rammelaar' op Rolduc. Dat is natuurlijk een mannetjeskonijn, dat de stichter wordt van de roemruchte Rolducse konijnenclub, als het tenminste lukt om ook ergens een aardige 'moer' op de kop te tikken. Dat lukt, want enkele jaren later werd ik lid van die club. Een heel

leerzame ervaring uit het dierenrijk, totdat... Dat verhaal moet wachten tot 1961 of daaromtrent.

Vrijdag 4 oktober is Werelddierendag vanwege het naamfeest van dierenliefhebber, de heilige Franciscus. Laat nu een hoofdleraar van 6 gym ook die naam dragen en de verklaring voor klokgelui en kamerschoten is duidelijk. 6 gym viert feest en draagt feestelijke petten, die Chronicus niet bevallen. Hij zegt blij te zijn dat maar weinigen die pet past. En nu is er geen foto van iemand met die pet op. Er staan alleen wat jongelui in schone witte overhemden met 'kervat' bij wat lukraak neergezette konijnenhokken vol konijn.

Op 9 oktober komt er een middelbare school uit Maastricht Rolduc opzoeken om de jongens uit te dagen in onder meer voetbal tafeltennis en volleybal. Er zullen nog wel meer takken van sport aan de orde zijn gekomen, maar in de drie genoemde was Rolduc de sterkste. President Moors had daarbij wel een slim handje geholpen door op deze dag het jaarlijkse surveillantcongré toe te staan: een vrije schoolmiddag en dat leidde ertoe dat de halve school als supporter het Rolducse elftal langs de lijn stond aan te moedigen. Slimme zet! Donderdag 10 oktober is een veel serieuzere dag. De hogere klassen gaan in de aula de opvoering van het eerste deel van Goethe's Faust zien en horen, zoals het Zimmertheater uit Aken dat op de planken brengt. Dit indrukwekkende stuk Duitse literatuur over de verleiding om met de duivel in zee te gaan door zijn ziel te verkopen om daar op een of andere manier veel beter van te worden. Een heftig onderwerp voor kwetsbare jongeren met een roeping nog wel, maar de materie is in veel klassen en ook in het filosoficum terdege doorgesproken en toegelicht door leraar Duits Augustus. De Kronikeur heeft wat gemopper over toneeldetails in zijn dagelijks verslag meegenomen maar denkt ook aan de bekende Limburgse tachtiger Frans Erens, die van 1868 – 1876 op Rolduc rondrende en zijn herinneringen aan die tijd in zijn "Vervlogen Jaren" neerschreef. In zijn tijd was de Faust een streng verboden boek, waarvan Erens een exemplaar had en dat verstopte diep in zijn kleerkastje op de slaapzaal. "Er is wel veel veranderd!" tekent de kronikeur daarbij aan.

De bok, een indrukwekkend dier in de verzameling kleinvee op de grashelling achter de grote en bovenste vijver heeft het op zondag 27 oktober op zijn heupen gekregen. Getergd door een groepje jongens, dat hem uitdaagt in zijn weitje, weet het sterke beest uit te breken op zondagmiddag en de eetzaal te bereiken. Als hij verder wil richting kerk, waar een zeer plechtig lof van de laatste zondag van het kerkelijk jaar, het feest van Christus Koning, op het punt staat te beginnen, kan hij worden gestuit en teruggebracht naar zijn weilandje.

Oktober 1957 is trouwens een echte filmmaand. Vooral de laatste tien dagen van die maand is het wel elke avond prijs: Charley Chaplin doet de aftrap en de kronikeur die kennelijk ook in de aula zat, viel het op, dat er niet meer zo hard gelachen wordt om deze komiek. Alleen de eersteklassers, de allerkleinsten lachten hard, hoorde hij en verbaasde zich. Over een tweede film waren de jongens enthousiaster. "The Magic Garden" uit 1951, die door de kroniek als volgt wordt omschreven: "een film met negeramateurs door een negercineast gemaakt in Zuid-Afrika". Dat zou vandaag de dag van voor tot achter geschrapt worden. De kronikeur had beter het verhaal van de film kunnen vertellen. Over een zeer oude man, die zijn kapitaal aan een priester schenkt om er goede dingen mee te doen. Het geld wordt gestolen, maar komt

weer boven water en dan is er natuurlijk een happy end. Ik zou zeggen: een RK-feelgoodfilm, waarvoor de status van spelers en regisseur niet relevant is. Opnieuw is de conclusie, nu van mijn hand: “Er is wel veel veranderd.” De drie eerste klassen mochten Goethe’s Faust niet zien en krijgen op 29 oktober een troostprijs. Speciaal voor hen wordt in de aula de film “Jongensstad” gedraaid. Een Amerikaanse productie uit 1938, vooroorlogs dus over een katholieke pastoor, die een tehuis begint voor de opvang van jongeren, die in de misdaad terecht dreigen te komen. Er gaat veel fout, maar veel komt ook weer goed en daarom is dit ook weer een RK-feelgoodfilm, maar wel een die diverse nominaties voor een Oscar krijgt en zelfs twee Oscars wint. Van 31 oktober tot 5 november is het halfrimester: iedereen gaat “heem”.

Als iedereen weg is, laat de oud-president Van der Mühlen zich weer even op Rolduc zien. Het lijkt erop, dat hij na een inzinking en een operatie weer aan de beterende hand is. Er moet ook verbouwd worden aan verschillende kamers van het presidentsappartement en daar wordt hij natuurlijk ook bij betrokken. Op 10 november slaat de Filmclub weer toe met de bloedspannende film “The third man” uit 1949.

Zaterdag 16 november wordt in de kroniek uitgeroepen tot glorie dag voor “Mhr. Heijnen” en meer persoonlijke details lezen we niet over deze Heijnen, terwijl er in de lerarenlijst van het Vierde Rolduc twee Heijnsens staan, die weliswaar 26 jaar in leeftijd verschillen. De oudste (Pierre (1913)) is Neerlandicus, is zowel in Rolduc als aan het Kleesj in Sittard leraar geweest om in 1953 weer op Rolduc voor de klas te staan. Terwijl de ander (Hendricus 1939) wel meteen na zijn wijding naar Rolduc is gestuurd, maar al na twee jaar de lokale zielzorg werd ingestuurd in Neerbeek, Maastricht en Borgharen en ook nog een blauwe maandag benoemd is tot secretaris van het bisdom Roermond in de jaren zeventig. Welnu ik kies voor Pierre bij gebrek aan precisie bij het kroniek schrijven, omdat deze geestelijke in elk geval veel meer binding met Rolduc had en ik hem ook nog gekend hem als zeer oude man, voordat hij in 1963 met vervroegd pensioen ging en ook nog als pastoor in Epen terecht kwam in 1965. Daar stierf hij een jaar later.

Baseball

Welnu deze Pierre Heijnen heeft kennelijk in de grote vakantie van 1957 een zeereis naar de Verenigde Staten gemaakt en ondanks het feit dat hij als vanaf 1953 leraar was op Rolduc, lukte het hem niet om tijdig voor het begin van het nieuwe schooljaar op Rolduc te zijn. Eindelijk op de “glorie dag” van Heijnen lukte zijn terugkeer per stoomboot en zo wel op die zestiende november. En, zo zie ik het hier tussen de regels staan, heeft hij om zijn blatante verzuim weer een beetje goed te maken een groot cadeau voor Rolduc meegebracht, dat, verpakt in een kist van station Haanrade moet worden afgehaald. Als de kist eindelijk opengaat is iedereen met stomheid geslagen. Tevoorschijn komt een volledige sportuitrusting voor vier baseballteams: handschoenen, gezicht- en beenbeschermers en 18 keiharde ballen. De Honkbalknuppels worden niet genoemd. Vijf Amerikanen zijn de gulle gevers van al dat moois via Pierre Heijnen.

De uitrusting wordt meteen uitgesteld in de speelzaal, zodat iedereen alles kan zien, betasten en ook passen. Onder beschermheerschap van Heijnen wordt meteen een baseballclub opgericht. Gymnastiekleraar Van Loo begint tijdens zijn lessen de regels van het spel uit te

leggen en de teams die daaruit gaan voortvloeien moeten de naam krijgen van de Amerikaanse weldoeners. Tot zover de goede voornemens, die eigenlijk tot weinig geleid hebben. Naar mijn beste weten zijn er nooit baseball- of honkbalteams gevormd op Rolduc. Midden jaren zestig mocht ik met enkele klasgenoten van 3 gym de Amerikaanse spullen nog eens bewonderen in een schuurtje bij het sportveld. Ik zag dat alles ongebruikt en helemaal nieuw uitzag en verder niks. Wie gedacht zou hebben dat Rolduc iets zou weg krijgen van een flitsend Amerikaans college of een sport beluste high school die komt van een koude kermis thuis. Ik durf hier de stelling aan dat al die mooie spullen nooit gebruikt zijn, hoewel ze zorgvuldig bewaard bleven. Bovendien is baseball een echte zomersport, waarvan het hoogtepunt precies midden in de grote vakantie valt... Er zit nog wel een mooie voetbal tussen alle spullen, maar voor de rest is Rolduc toch echt blij gemaakt met de spreekwoordelijke dooie mus.

De tijdelijke benoeming tot directeur van Huize Mariënwaard in december 1956 van Pierre Slangen, toen onderprefect van Groot Rolduc is omgezet in een benoeming tot bisschoppelijk commissaris van Mariënwaard. In hoeverre dat van invloed is op zijn werk voor Rolduc is niet helemaal duidelijk, althans wordt niet genoemd in de kroniek. Volgens zijn loopbaanoverzicht in 'Het Vierde Rolduc', zou hij in april 1957 teruggekomen zijn op Rolduc om in juli 1959 een functie te aanvaarden in Roermond als directeur van de Bisschoppelijke Kweekschool.

Het filosofenfeest van Sint Katrien valt in 1957 op een maandag. Het wordt door de wijsgeren vooral intern gevierd in hun 'casino' een ruimte te vergelijken met rookzaal en speelzaal en ook leeszaal om 's avonds en 's middags te verblijven, als er geen lessen of studies zijn. Maar op twee punten heeft het feest van Sancta Catharina ook buitenkanten en wordt de rest van Rolduc getraakteerd. In de eerste plaats met een ingestudeerde meerstemmige mis (tweestemmig met orgelbegeleiding van de componisten Lotti en Cordans). Naar de smaak van de kronieker was de mis goed ingestudeerd en ook zuiver gezongen, alleen een beetje tam en ingehouden. Dat was de filosofentractatie voor de ochtend. Voor de avond stond de opvoering van een toneelstuk op de agenda, een detective, "Het geheim van Huntings End" geheten. Niet in de kroniek, maar in een herleefde rubriek Toneel, elders in het jaarboek, wordt het spel van de filosofen uit en te na geanalyseerd op zwakke en sterke punten en de conclusie is als gebruikelijk: er deugde een heleboel niet, maar het was toch een verkwikkelijk avondje en het had ook nog wat gruwelijker gekund. De toneelspecialist van het Jaarboek maakt van de gelegenheid gebruik om uitgebreid de opkomst en groei van het jongerentoneel op Rolduc te bespreken. De RTV is een toneelclub voor leerlingen van de twee laagste klassen. Ze voeren sprookjes op als toneelstuk en andere leuke projecten met als doel de persoonlijke en emotionele ontwikkeling van de acterende jongens te begeleiden en te stimuleren. Een opmerkelijk initiatief, waarvan ik zelf in de jaren zestig heb mogen profiteren. Dus daar kom ik later op terug.

Zondag 1 december is de eerste echte vorstdag van deze winter en toch gaan vanuit Rolduc 160 leerlingen en ook enkele leraren naar de thuiswedstrijd van Rapid J.C. tegen Fortuna kijken, een echte Zuid-Limburgse derby van formaat en alle Rolduciens zijn natuurlijk hartstochtelijk fan van Rapid. Zelfs president Moors gaat kijken en wel in het gezelschap van twee heren die fan zijn van Fortuna. En nu wil de kroniek niet vertellen wat het resultaat van deze wedstrijd was. "Om tactische redenen", staat er. Maar dat is flauwekul om te verhullen dat ook hij fan van Fortuna is.

Rapid-Fortuna

Welnu, de Fortunezen winnen knap van favoriet Rapid J.C. met 2-3. (Met dank aan internet, natuurlijk) Rapid komt in de eerste helft op voorsprong met 2-1, maar dan scoort in enkele minuten tijds aan het begin van de tweede helft Henk Angenent maar liefst twee keer en ondanks verwoede aanvallen van Rapid, blijft die stand staan en is een pijnlijke thuisnederlaag een feit. De discussies en plagerijen onderling zullen niet van de lucht zijn geweest, ook al probeert de kroniekschrijver alles dood te zwijgen.

Dan maar verder over andere sporten of over de talloze Sinterklazen die altijd Rolduc aandoen in de aanloop naar 5 en 6 december. De filosofen besluiten zich op de vechtsport judo te storten na het bezoek van enkele judoka's die een demonstratie geven. Er wordt een filosofische trainingsgroep in judo opgericht. Intussen zijn de Sinterklaaspakjes op Rolduc gearriveerd en vindt op zaterdag 5 december de traditionele avondstormloop op de slaapzalen plaats. Maar niet alles loopt op roletjes.

Terwijl de "echte" Sint in de aula zit te wachten, verschijnt er een nep-sint op een trekker op het voorplein, omjubeld door grote groepen jongens. Het blijkt een Onheilige Man te zijn, nader aangeduid met P. Bloemen. Van 1956 tot 1958 bezocht ene Paul Bloemen uit Venray Rolduc als leerling, volgens de lijsten in Het Vierde Rolduc. Dit kan dus een bespotting van de Goedheiligman zijn van onderop, maar het gaat verder met weer een andere "kleine sint" met moorse helpers, die met puntige rapieren rondprikten, tikten en kittelden. Het lijkt een grote kuitery rond Sinterklaas, maar uiteindelijk gaat de officiële Sinterklaaszitting in de aula door en bij terugkomst in de avonduimtes bleek de rookzaal te zijn versierd met tafelkleedjes en schemerlampjes om de boel gezellig te maken. Of de Sint daar iets mee te maken had of zijn moorse helpers dat wordt niet duidelijk uit de kroniek op dat punt.

Op Sinterklaasdag zelf, 6 december, is er weer een ander soort kado aan de orde. Speelgroep Limburg onder regie van Gabriël Beckers brengt 's avonds in de aula het toneelstuk "Dode Duif" van Lenard Kantor, een Amerikaans toneelschrijver van na de tweede wereldoorlog. Het Limburgs Toneel heeft een geweldige naam op Rolduc, zeker na de toneelproducties rond Walram III, een van de Limburgse hertogen in de Middeleeuwen komen daarom nog eens spelen op Rolduc met een bezetting van drie mensen en krijgen een gastvrij welkom in de kroniek. In tegenstelling tot de nieuwe opzet van het jaarboek met een aparte rubriek buiten de kroniek voor toneelvoorstellingen wordt het stuk 'Dode Duif' qua intrige helemaal besproken in de toch al krappe kolommen. Het gaat om een kroongetuige in een belangrijke strafzaak, die een beslissende verklaring moet afleggen in een strafzaak en daarom beschermd moet worden om uitschakeling door een aanslag te voorkomen. Ook vandaag de dag nog een zeer actueel onderwerp. De dame in kwestie wordt verliefd op haar bewaker en vice versa, hoewel de politieagent eigenlijk al een oude diender is en bepaald geen jonge amant. Kortom er kleven nogal wat tekortkomingen aan deze voorstelling die niettemin volgens de kroniek de aandacht van velen tot de laatste minuut vasthoudt. Ik kan natuurlijk nog niet zien of dit de zwanenzang van het Limburgs Toneel van Beckers op Rolduc is, maar het heeft er wel alle schijn van. Een triest ogenblik toch in de snelle vliet der schooljaren.

In de late avonduren van zondag 8 december, nota bene het feest van de Onbevleete Ontvangenis van Maria, vliegt een van de papierbakken in de rookzaal van de oudere jongens

in brand. Papierbakken in een rookzaal, mensen, dat is toch vragen om rampen. Hoe licht smijt niet een of andere suf gerookte gymnasiast zijn brandende sigarettenpeuk of sigarenstoemel in zo'n bak. Leraar E. Senden ontdekt het onheil tijdig en voorkomt veel erger.

Maandag 9 september is een historische dag. De kronikeur probeert wat er gebeurt in een soort Homerische vergelijking après la lettre te vangen. Hij meldt dat de heren met glunderende gezichten door het huis lopen. En dat de jongens op de IJzeren Weg, onder de kastanjabomen langs de cour hun rondjes gestaakt hebben. Zij kijken omhoog naar het centrale deel van de gebouwvleugels die de cour omarmen, precies boven de bordesklok. Daar wordt door "kleine, nijvere figuurtjes" een geweldige televisiemast opgericht. Die avond geeft geen van de heren thuis als er op hun deur in de herengang geklopt wordt. De kleine Treize, vlak naast de ingang van de rococo-bieb, normaal de ontbijtzaal van de inwonende leraren, zit bomvol knoopestogen en ze kijken allemaal naar de allereerste tv-uitzending op Rolduc. Het zal wel een journaal zijn geweest. Zouden ze ook al naar de Pruis hebben gekeken? Half december gaat het kerkkoor van Rolduc, waarin ik ook jaren met plezier de mooiste missen en gezangen heb gezongen als sopraan (!!), gaat in Houthem de mis zingen. Waarom? Omdat in Houthem twee oud-leraren van Rolduc werken. Zij zijn hun onderwijsfunctie op Rolduc kwijtgeraakt op en de zielzorg in gestuurd door de bisschop. Als troost zingen de jongens ook nog het magistrale Te Deum van Hendrik Andriessen als afsluiting van de hoogmis. Rolduc staat weer op de kaart in Valkenburg en omgeving. Zo'n zondag is lang en daarom is een wiskundige als prof. dr. Bruins, gecommitteerde bij de eindexamens in 1957 uitgenodigd om een lezing te geven over de toepassing van wiskundige principes in artistieke constructies, waarmee natuurlijk de architectuur wordt bedoeld. Frans Beiten ontspringt ook de zielzorgloterij niet. Sinds 1955 leraar klassieke talen op Rolduc en nog veel meer ten dienste van het kleinseminarie wordt kapelaan in Wylre. Iets wat hij graag wilde kennelijk, want de chroniqueur ziet in de kruisgangen dat zijn gang lichter en zijn gezicht glanzender is geworden. Meteen na de kerstvakantie vertrekt hij al naar het volle leven. Hij krijgt vele regels afscheidstekst met al zijn verdiensten opgesomd. Is er soms iets voorgevallen? Tenslotte is er op die doordeweekse dinsdag in de advent ook nog toneel: Een amusant blijspel van G.B. Shaw door het Zuidelijk Toneel. Gezellig gelachen, maar de handeling, uitgestreken over vier bedrijven verdronk in woorden. Dat weet het Zuidelijk Toneel dan ook weer.

Woensdag 18 december. Kerstmis komt steeds dichterbij, maar Rolduc dendert door. Weer een voorstelling in de aula: de voordracht van Charles Dickens' beroemde kerstverhaal A Christmas Carol in Prose, vaak vertaald als Een Kerstlied in Proza, of een ongezongen kerstlied of de Kerstmis van Scrooge. Als je in Deventer woont, zoals ik al enkele jaren, word je elke december getrakteerd op deze brok typisch Brits kerstromantiek. Tijdens de Dickensdagen. Ook op Rolduc dacht men een fraai toneelstuk te gaan zien, maar het bleek *slechts* een aangeklede voordracht door leerlingen van de Toneelacademie in Maastricht. Maar de show beviel zeer goed en dat leidt af tijdens de reeks kerstproefwerken/composities, die deze week begint. Iedereen is intussen grondiger medisch gecontroleerd dan de enkele röntgenborstfoto van andere jaren. Het docentengat na het vertrek van classicus Frans Beiten

is gedicht. Lekenleraar L. Engels uit Kerkrade slaagt voor zijn doctoraal Klassieke Talen in Nijmegen en mag na de kerstvakantie meteen beginnen.

Zondag 22 december: de film Ciske de Rat besluit “een aan ontspanning rijk trimester”. Ik citeer de kronikeur, want hij heeft gelijk: Rolduc begint te lijken op try out Bühne voor vaderlandse artiesten. Of niet soms?

In de eerste twee weken van januari 1958 maken groepen werklui uit de bouw van de afwezigheid van bewoners en de ruimte en stilte gebruik om her en der in het complex de nodige verbouwingen en veranderingen aan te brengen. Eerste worden de kamers van de president in het voorhuis bij de watertoren in de buurt aangepakt. Ook de kelders onder de vleugels langs de grote cour worden aangepakt. Uitgediept en geschikt gemaakt voor het onderbrengen van het grote aantal clubs en verenigingen die in de jaren vijftig als paddenstoelen uit de grond zijn gekomen. Het badlokaal dat leegstond omdat elders douches in gebruik werden genomen, wordt ingericht voor het personeel.

Rondom de bas-cour, het pleintje dat in de laagte ligt als men om de watertoren heenloopt en daar afdaald om links door een grote poort het bosquet te bereiken, gaan zich een aantal recreatieve ruimtes groeperen. Aan de bas-cour, de lage binnenplaats dus huizen ook de filosofen zij het twee of drie verdiepingen hoger en ook daarheen wordt al gekeken voor uitbreiding. Dat zal, kijkend in de toekomst nog wel enkele jaren duren en daarom wordt nog verder gewerkt aan de rookzaal met het aanbrengen van een geluiddempend tweede plafond. De heren die nog boven die rookzaal hun kamers hebben, hopen er het beste van. Er komt nota bene ook een houten lambrisering, een ouderwetse afwerking van de eerste twee, drie meter van een wand, gerekend vanaf de plint. Het zijn geen stoïci, die Rolducse wijsgeren, zo belust als ze zijn op luxe en gevaarlijk dampende genotmiddelen. De verwarming van de kloosterkerk is nu ook gereedgekomen en dat betekent, dat de ruimte onder het oksaal en het orgel weer vrijgemaakt kan worden, ontsloten en bij de gewijde sector getrokken.

Op 13 januari zit de Kerstvakantie er weer op. De eindexamenkandidaten zijn al eerder teruggekomen om aan hun eerste tentamens te beginnen. Tentamen, dat klinkt al heel academisch en universitair, maar voor mijn gevoel zijn het gewoon peilingen in de vorm van proefwerken of moet het alweer composities heten? Op 16 januari wordt bekend dat Kerkrade officieel een nieuwe burgemeester heeft: drs. Th. J. M. Gijzen. Hij zal wel snel zijn opwachting op Rolduc gaan maken. Op donderdag 23 januari komt het Limburgs Symfonie Orkest langs voor een leerlingenconcert. Andere jaren was het geklaag over de ‘repetities’ van het LSO niet van de lucht: te weinig bezieling, geen samenspel, slordig enz. enz. Deze keer heeft het gezelschap zich de kritiek ter harte genomen en biedt een zeer gevarieerd programma met zeer veel verschillende muziekstijlen, dat de gelegenheidsrecensent het weer op een klagen zet. Alle respect voor dit en grote bewondering voor dat, maar waren de overgangen niet te groot? Met elan gespeeld; uitstekend gespeeld en toch voelden we ons aan het einde van de middag een beetje onbevredigd. “Heren, organisatoren, zouden de avonduren onze zielen niet meer bereid vinden voor een dergelijk muziektijdstip?”

Uit z'n vel

Ik kan me voorstellen, dat dirigent Rieu na het lezen van deze beoordeling, in het jaarboek, een jaar na datum bijna, uit zijn vel is gesprongen en gezworen heeft nooit meer naar Rolduc te komen. Want daar hebben ze altijd wat te zeuren over onze muziek!! De kortste maand,

februari, begint op zaterdag 1 februari met een ambitieus filmweekend over de vraag hoe je naar een film moet kijken en wat goede en slechte films zijn. Er zijn eerst inleidingen, vooral van P. van der Ham, cineast en filmcriticus uit Den Haag, en dan volgen filmfragmenten of grote delen van een film ter illustratie. Alleen voor de hogere klassen, die het tweedaagse programma in groten getale en met zeer veel interesse volgen. De lagere klassen worden enkele dagen later gecompenseerd met de geestige film “Emil und seine Detective”.

Op maandag 10 februari bezoekt de nieuwe bisschop van Roermond Mgr. Antoon Hanssen Rolduc. Mgr. Lemmens is nu officieel met emeritaat sinds nieuwjaar. Hanssen wordt in de aula, voor het eerst in zijn nieuwe ambt begroet door het grote Rolducse koor, dat onder handengeklap het Slavenkoor zingt uit Verdi's opera Nabucco. Het is een droevig melancholiek lied vol heimwee, noteert de kroniek en eigenlijk is het als blijde begroeting van de nieuwe hoogste baas in het bisdom volkomen ongeschikt en misplaatst. De pittige mars van de harmonie, compleet met drumband en tambour-maître, compenseert de sentimentaliteit. Wie toen in de nabije toekomst had kunnen zien, had geweten dat voor droefheid wel reden was. Niettemin fabriceert de nieuwe leraar klassieke talen L. Engels een stukje Latijnse poëzie in het bekende ritme van de hexameters van Vergilius die weinigen zomaar kunnen volgen en begrijpen. De nieuwe bisschop richt zich in zijn antwoord op zoveel hulde rechtstreeks tot de jongens/leerlingen en vraagt hen om vertrouwen en medewerking. En 's avonds is er natuurlijk weer een film, een prachtige natuurfilm. A. van der Heijden, hoofd van de voorbereidende klassen wordt op 14 februari 65 jaar en heeft recht op pensioen. Hij blijft nog een poosje, wellicht tot einde schooljaar, maar alle VK-leerlingen genieten van een halve vrije dag.

Het is fijn voor de school, dat Carnaval en halftrimester weer samenvalt. Omdat het bezoek van de bisschop iets langer duurt de halftrimester-onderbreking tot de avond van Aswoensdag. Liturgisch betekent dat veel minder werk dan normaal. Op zondag 23 februari beginnen de wekelijkse vastenpreken, die volgens nieuwe afspraken tot het eind van de grote vasten door een en dezelfde persoon gehouden zullen worden. Hoofd van het filosoficum Hermens bijt het spits af.

Rolduc ziet hem absoluut niet graag gaan, maar pianoleraar Nogossek vertrekt per zaterdag 1 maart, omdat zijn werk aan de muziekschool in Heerlen hem te veel opeist. Zes jaar is hij pianoleraar geweest. Maar er is ook goed nieuws in dit eerste weekend van maart. Een groep leerlingen van Rolduc doet mee aan regionale declamatiewedstrijden in het patronaat van Bleijerheide. De vorige wedstrijd was niet zo'n succes maar de voordragers zijn bijgespijkerd en getraind op mimiek, uitspraak en intonatie. En ziedaar: drie eerste prijzen en een derde en veel applaus voor degenen die niet wonnen, maar wel indruk maakten.

Caritas, in de kroniek geschreven als karitas, is in het katholieke jargon, zeker dat van de vrome jaren vijftig, naastenliefde, zorg voor armen en andere personen in moeilijkheden op welk vlak dan ook. Zorgzaamheid is voor mij de beste vertaling. Caritas is ook het tweede woord in de zeer oude Witte Donderdag-hymne, gezongen bij de voetwassing: “Ubi caritas et amor, Deus ibi est”: Waar zorgzaamheid is en liefde, daar is God.

Ik kom op dit citaat door een opvallende vergissing van de kroniekschrijver, die op dinsdag 4 maart begint over karitas zondag en de lezing van aalmoezenier L. Feiter van Maastricht over karitas uiteraard, maar met welke invalshoek? Hier stukt de anders zo nijvere penneveer van kronikeur. Hij heeft het natuurlijk veel liever over films, zoals de film “De voddenrapers van

Emmaüs” die op 4 maart 1958 draait en veel indruk maakte. Een film over het werk en het leven van de befaamde Franse priester Abbé Pierre. Ik concludeer dat onze pennenlikker zijn spelling van een Latijns woord niet op orde heeft, Dat hij de lezing van aalmoezenier Feiter, nota bene een speciaal gevraagde “grote” spreker, gewoon heeft laten lopen en een fijne film veel leuker vond. Daarom zijn die aanhalingstekens bij het woord ‘grote’ zonder twijfel ook spottend bedoeld. En misschien is hij toch wel naar Feiter gaan luisteren, maar al snel weggelopen vanwege diens standpunten en in die mooie film gedoken over de voddenrapers. Dat geeft mij de ruimte om nog iets over de Witte Donderdag-Hymne op te merken. In veel kerken wordt vandaag de dag op Witte Donderdag de tekst “Ubi caritas est vera, Deus ibi est” gezongen. Het woord ‘amor’ is dus listig geschraapt door het te vervangen. Volgens de informatie die ik on line kan achterhalen is dat in 1975 gebeurd, omdat de tekst ‘est vera’ teruggaat op het alleroudste manuscript van dit lied.

Ik heb het gevoel, dat het woord ‘amor’ uit een gewijde en plechtige tekst is geschraapt omdat men dat woord meent te moeten vertalen met lijfelijke liefde, liefde tussen man en vrouw, man en man, seks eigenlijk enz. En dat men zich niet kan voorstellen dat het verschijnsel lichamelijke liefde, zeg maar seks dus, met God in verband kan worden gebracht. Ruim een uur turen in mijn allerdikste Latijnse woordenboek van meer dan 5000 bladzijden (Der Neue Georges, deel I en II, 2013, Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft) maakt duidelijk dat het begrip ‘amor’ in het klassieke Latijn een veel bredere betekenis heeft dan liefde in lichamelijke zin. Eerbied, bewondering, respect, vriendschap, genegenheid, moeder-, vader-, broeder- en zusterliefde, sympathie enz. enz. enz. Het wordt allemaal omvat door dat ene woord, omdat de grondbetekenis een vorm van menselijk gevoel is. In deze opvatting zou zelfs caritas onder amor vallen. Er is dus geen enkele aanleiding voor verandering van deze eeuwenoude tekst. Vandaar dat ik zeer verheugd ben lid te zijn van een Gregoriaanse schola in Deventer die de oude tekst in ere houdt.

Excuses, dit was een ‘Seitensprung’, die eigenlijk maar zeer zijdelings of helemaal niet van belang is voor de uitleg van de Rolducse Kronieken, zoals ik me die ten doel gesteld heb. Bedankt voor je geduld, beste lezer, lieve lezeres: het moest me even van het hart.

We komen nu aan op zondag 9 maart. De intercollegiale volleybal is aan de orde en wel in Roermond. Hoe Rolduc afsneed (sorry, germanisme) wordt niet gemeld, enkel een verwijzing naar de sportsamenvattingen elders in het jaarboek. Een goede ontwikkeling: Rolduc is tenslotte geen sportgekke Amerikaanse High school. En bovendien zijn de afgelopen winter- en herfstmaanden zo nat geweest, dat het geliefde voetbalveld in een pratsjerig moeras is veranderd en op die negende maart komt daar nog bij de totale verrassing een fantastisch pak sneeuw bij. Auto’s rijden zich vast op toegangswegen, zodat Rolduc van het bewoonde deel der wereld is afgesloten en enige dagen echt geïsoleerd. Het witte goedje dooit gelukkig snel weg, want op dinsdag 11 maart is een sportontmoeting met de HTS Heerlen. In het tafeltennis gaat Rolduc stevig af, maar op het extreem modderige voetbalveld blijven de tegenstanders in de blubber steken. Rolduc wint ook het schaken. Op vrijdag 14 maart is er weer een feestje in de rookzaal van de cour. De ruimte is helemaal opgeknapt en prachtig versierd. Er is ook livemuziek van een orkestje, mooie versiering en er wordt zelfs gewaarschuwd tegen de nefaste invloeden van te veel roken. Naast een kort verslag van het optreden van het bekende en vertrouwde Zimmertheater uit Aken in de aula, staat een groepsportret van jongelui. Zonder onderschrift natuurlijk. Ik zie 14 jongelui, waarvan de jongemannen bijna allemaal

afstaande oren hebben. Maar ik zie ook zeven jongedames en dan is er maar een conclusie mogelijk: dit zijn de acteurs van het Zimmertheater uit Aken en niet de acteurs van het toneel op zondag 'Laetare' ofwel het Halfvastentoneel.

Het is trouwens erg gissen naar wat voor mooi toneelstuk als Halfvastentoneel op Rolduc in 1958 werd opgevoerd. Het kan geen stuk van Shakespeare of Vondel zijn, want de kroniekschrijver smeekt de regisseur van het toneel of het niet mogelijk is om weer toneelstukken van deze klassieke schrijvers te gaan opvoeren met Halfvasten, zoals dat vroeger was. Het werd een gemakkelijke komedie van de zeventiende-eeuwse Franse toneelschrijver, ook een ware klassieker. "Wonderdokter Sganarelle". Die titel van het stuk wordt in het voorbijgaan in een enkele zin van de recensie in de toneelrubriek van het jaarboek genoemd. De nieuwe leraar Jan Lenders heeft heel wat te melden over dat toneelstuk, maar het belangrijkste is: "Niettemin hebben wij ons onbedaarlijk geamuseerd." Het werd een hilarisch stuk ter bespottung van de medische stand uit die oude tijd. Intrige: een frisse, jonge meid, wil niet met een oude man trouwen, ook al staat haar vader erop. Zijn wendt een vreselijke ziekte voor en een hele stoet geleerde en deftige doctoren doet verwoede pogingen om te achterhalen wat haar mankeert. Het loopt allemaal goed af naar een happy end: zij kan uiteindelijk met haar vriend trouwen. Voor een lezer van zeg zeventig jaar later is het deze manier erg ingewikkeld om de juiste feiten te achterhalen. Het lijkt wel of iedereen in die tijd vooral interessant moest doen in wat hij opschreef.

Dinsdag 18 maart is ook zo'n belangrijke dag. Voor het eerst in de geschiedenis van het kleinseminarie wordt op Rolduc een contactdag voor de seculiere geestelijkheid van het bisdom Roermond gehouden. Er komen maar liefst 150 kapelaans pastoors en dekens opdagen, de ware zielenherders van die tijd. Ze worden natuurlijk in de rookzaal ontvangen en welkom geheten door President Moors. De heren houden een forum d.w.z. een levendige gedachtewisseling niet over hun eigen problemen en de toestand van de kerk in de steden en dorpen, maar wel over problemen die in verband staan met de opleiding der studenten. Dat is toch wel erg sympathiek. Dat ze zich zorgen maken over hun *Nachwuchs* en of al die jongens wel goed opgeleid worden en in het rechte spoor blijven. Om twee uur gaat de hele getoogde bubs aan den dis, jawel, en om vier uur wordt nog eens het gemakkelijke Halfvastenstuk van Molière over de wonderdokter voor hen opgevoerd. Inhoudelijk wordt de lezer van nu verwezen naar de Analecta van het bisdom, ook een soort jaarboek in tijdschriftvorm. Op Sint Joep staat alweer een sportieve ontmoeting met een school op het program. Rolduc wint met pingpong, maar het voetbal en volley brengt verlies. Goed gedaan, technische school van Geleen! Op zaterdag 22 maart, een dag in de lente, is de jaarlijkse priesterwijding in Roermond. Veertien oud-leerlingen van Rolduc ontvangen de H. Priesterwijding, altijd een emotioneel moment voor de priesterleraren van Rolduc die hen voorgingen. De zesgymmers wonen de wijding bij net als ieder jaar.

En zoals elk jaar komt een van de neomisten (lees: pasgewijden) de dag na de wijding terug naar Rolduc om daar zijn eerste mis op te dragen. Dit jaar is dat Arnold of Arnaud Bauer uit Nieuwenhagen. Hij blies op krachtige manier de trombone bij de Harmonie in zijn Rolducse dagen en daarom mag hij na zijn mis het defilé afnemen van de harmonie. Een grote eer voor een gewijde nieuweling in toog. Normaal nemen de presidenten defilés af. Op dezelfde zondag is er ook nog veel belangstelling voor het allereerste kampioenschap onder de leden van de turnclub. Junior kampioen werd Arthur Meertens uit Margraten en bij de senioren was

het Jacq Claessens uit Oirlo. En op deze simpele zondag kan de koek niet op. 's Avonds concerteert in de aula de Koninklijke Harmonie St. Philomena uit Sjuhveemut, sorry, Chevremont, volgens de kronikeur een van de beste korpsen uit Kerkrade. Ze brengen een indrukwekkend program. De moeite waard om je avondrecreatie voor te laten schieten.

Eind maart, zondag 30 maart is het Palmzondag en begint de Goede Week. Het zingen van de Passie van Bernhard Pothast wordt niet gemeld. Het schriftelijk schoolwerk en de studies zijn voor een groot deel geschrapt op de hele Goede Vrijdag en de halve Witte Donderdag. De jongelui moeten tijd hebben om zich voor te bereiden op de kerkelijke plechtigheden en ze moeten ook ingeleid worden in de geest der liturgische viering. Kijk, en toch verandert er af en toe wat binnen de oude muren van het nog oudere Rolduc. Vele jaren lang werd de Goede Week zonder pardon volgepropt met die onzalige composities (ordinaire proefwerken, hoor) en stamp- en studiewerk om het allemaal in de jonge hoofden te krijgen, woordje voor woordje. En nu hoeft het allemaal niet meer en kan donderdagavond met een opgelucht en vroom gemoed het "Ubi caritas et amor, Deus ibi est" gezongen worden.

In die Goede Week is er ook ruimte voor voetballen tegen teams van Kerkraadse wijken, zoals Nulland en de Maria Goretti-parochie, waarmee de banden worden aangehaald door sport. Het hoort zich allemaal heel Olympisch aan, om het eens op zijn vertaald Kerkraads te zeggen. Goede Vrijdag is ook de dag, waar op de Paasvakantie van twee weken begint en van die leegstand van de school maakt de Limburgse Studentenbeweging weer gebruik om van vrijdag 11 tot zondag 13 april op Rolduc hun congresvergaderingen – zeg maar hun korte congressen - te houden over het onderwerp: "De sociale en economische betekenis van de EGKS (Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal voor de Nederlandse Mijnindustrie en omgekeerd." Een profetisch onderwerp. Op dit moment bijna 75 jaar later, een stuk in de eenentwintigste eeuw: de Nederlandse mijnindustrie, kolen en aardgas, is nagenoeg verdwenen. Tata Steel bij IJmuiden ligt onder zware druk om schoner en groener te produceren en de EGKS is uitgegroeid tot een groot Europa van 27 landen. Als de Limburgse studenten dat toen allemaal geweten zouden hebben... Zo serieus, ondanks een lange lijst van wetenschappelijke hotemetoten, ging het tijdens het congres toch niet toe. De nieuwe bisschop Mgr. dr. Antoon Hanssen bezoekt met zijn twee secretarissen tot blijdschap van de studenten de grote vergadering van het congres in de aula. Na de eerste dag is er een taptoe door het garde-regiment van de Limburgse Jagers, gevolgd door een 'Kroegjool' in het Volkshuis te Kerkrade.

Op zaterdag worden alle congresgangers officieel ontvangen ten stadhuijze door de nieuwe burgervader van Kerkrade, gevolgd door een stijlvol soirée in het casino van Terwinselen. Het congres wordt op vrijdag gesloten tijdens een feestdiner na een feestrede van een hoge, christelijke vakbondspief. Dit kun je toch niet meer serieus noemen, denkt de Kronikeur, die over "de vrolijke dagen" spreekt. Voor de jongens is het op woensdag 23 april in ieder geval weer bittere ernst als de zogenaamde congresgangers alias Limburgse studenten allang weer verdwenen zijn. Ernst, maar niet voor lang, want Juliana viert op 30 april haar Koninginnedag. Dan rukt de Harmonie uit naar Kerkrade voor de grote optocht en gaan de Rolducse vaandels ook mee in de stoet, terwijl de jongsten, Roda jeugd, meedoet aan een feestelijk voetbaltoernooi, maar niet de finale haalt. "Ondanks goed spel", staat er in de kroniek, maar dat is de gebruikelijke, troostrijke dooddoener uit Rolduc, als er iets mislukt. Op zondag 4 mei komen de grootseminaristen op bezoek in Rolduc, een jaarlijks feest van

herkenning, het terugzien van oude vrienden en plekjes. De kroniek schrijft er in raadselen over en noemt om de een of andere reden het feest niet bij de naam. Wel dat de gasten allemaal “getoogd” op het voorplein welkom geheten worden en ook dat ze de Plechtige Hoogmis zingen, celebreren en assisteren. Al naar gelang hun opmars door de kleine en hogere wijdingen: ostiarius, deurbewaarder, lector, lezer, exorcista, bezweerder, acolythus, misdienaar en de hogere: subdiaken en diaken. Na de mis komt de wereld weer aan bod: allen naar de aula, waar de harmonie speelt en het zangkoor zingt, de president spreekt toe en Mgr. dr. Fr. Feron antwoordt als president sinds 1934 van het grootseminarie met zijn bekende sprankelende welsprekendheid.

De zusters en de provisor hebben natuurlijk voor een voortreffelijk diner gezorgd. Geen woord daarover, zegt de kroniek kortweg, maar wel over de sportontmoetingen daarna in de middag van Groot- tegen Klein-: Klein wint het voetbal en het volleybal. 's Avonds is er toneel: het woeste stuk van Godfried Bomans, geschreven in zijn studentenjaren, “Bloed en Liefde”. Ik geef wat termen uit de omschrijving van het werk: vals, ongerijmd, hoogdravend, komisch, overdreven, gechargeerd, te vlak spel van de eerwaarde spelers. Ik heb dit stuk op Rolduc in de jaren zestig ook een keer meegemaakt en herinner me vooral de toon van verontwaardigd schreeuwen aan een stuk door. Bovendien: drie mannen in belangrijke vrouwenrollen. Kortom: een stuk om bij te schateren en te schreeuwen en om vooral niet serieus te nemen.

Op maandag 5 mei wordt er weer een schooldag opgeofferd aan de jaarlijkse Maria-bedevaart naar het kapelletje in Schaesberg. Iedere nieuwbenoemde eerwaarde heer – zo luidt de ongeschreven wet, moet deze tocht minstens een keer te voet volbrengen. President Moors gaat de uitdaging aan en slaagt erin “ten halve” staat er. Dat klinkt als Bomans-tekst: voor de helft dus. Zondag 11 mei is een oudersdag, net als zondag de achttiende. Pa en ma vinden het leuk om hun zonen en zoontjes te zien en hem vanalles lekkers toe te stoppen voor in de la van zijn nachtkastje tegen nachthonger (ik spreek voor mezelf), maar vinden schoolvorderingen toch het belangrijkste. De deuren van de klassenleraren of hoofdleraren worden daarom platgelopen.

Op de grote cour marcheert de harmonie met marsmuziek en laat de turnclub halsbrekende oefeningen zien, terwijl in de kruisgangen de resultaten van ‘frutselclubs’ te bewonderen zijn: kleien, boetseren, figuurzagen, pitriet vlechten, schilderen, boekbinden enz. Het toetje van de dag is de gebruikelijke ernstige toespraak van de President in de aula over wat zoonlief in die lange vakantieweken wel en niet mag uitspoken. En daarom geen tijd voor een film. Donderdag 15 mei is Hemelvaart: zo krijgen we het schooljaar wel om zonder iets uit te vreten, denk ik. Vrije dag, geen gezeur aan je kop en ‘avonds een leuke of spannende film, meestal over de oorlog, dankzij de filmclub en helemaal dankzij de moderator van die club Jos Stassen, alias Jimmy, die keer op keer de hand weet te leggen op goede films, met telkens een toelichting en een bespreking op een stencilblaadje. De Franse ambassadeur in Nederland, E. baron Petit de Beauverger, loopt tegen twee filosofen op in het bosquet. Hij heeft, zo vertelt hij, Rolduc in zijn Baedeker-gids gevonden en is op verkenning gegaan om het indrukwekkende complex te bezichtigen. De filosofen geven de diplomaat een rondleiding. Vooral kerk en crypte vallen in de smaak. 24 mei: zaterdag voor Pinksteren: tijd voor de halftrimesterpauze. Daarom begint het ook te regenen en het houdt pas op als we terug zijn, bah! Eind mei (28) begint het schriftelijk eindexamen voor 45 mensen, 14 bèta's en 36 alfa's.

Slechts drie zesgymmers leggen toelatingsexamen voor de filosofie af d.w.z. dat zij doorgaan als seminarist. Drie van de 45, dat is niet zo'n beste score voor de clerus van de toekomst. 5 juni, donderdag, Sacramentsdag, sinds enkele jaren de uitstapjesdag van alle clubs.

Pief

De kroniekschrijver liet zich al eens eerder spottend uit over de pijp van de Pief, scheikundeleraar Herman Lemmens. Op maandag 9 juni gaat hij over tot regelrecht leedvermaak met de vermelding, dat bij een niet nader genoemde gelegenheid de Pief de pijp uit de mond is geschoten, waarschijnlijk bij een surveillance op de cour, waar altijd gevoetbald werd. Het grappig bedoeld commentaar op dit pijnlijk ongeluk is voor mijn gevoel beneden alle peil: "Enige dagen loopt hij met een gespleten tong. Spotvogels zeggen dat slechts geweld hem van zijn geliefde kan scheiden."

De nieuwe burgemeester van Kerkrade Th. Gijsen komt op zondag 15 juni voor de eerste keer op bezoek op Rolduc en wordt met alle égards ontvangen. De jongens hebben zich verzameld op de grote cour en op het bordes staat een rijtje antieke opa-stoelen, waarin de gast en zijn echtgenote mogen plaats nemen samen met het ontvangstcomité. De harmonie speelt, mevrouw krijgt een mooie ruiker van een van de leerlingen. Dan volgt er een welkomsttoespraak door president Moors en daarop volgt het antwoord van de burgemeester: dat hij blij is op Rolduc te zijn, onder de indruk van de mooie oude gebouwen en de omgeving en vooral ook erg blij met de onderwijsbestemming. De kronieker noteert het allemaal in korte zinnen, bestelt twee foto's: op de eerste foto komt de hooggeachte gast schuin van achter in beeld; op de tweede is zijn vrouw goed in beeld met de bloemen. Dat kiekje wordt gedomineerd door de centrale positie van de prefect van Klein-Rolduc Frans Penders (sinds september 1958). Beide plaatjes zonder ook maar een letter onderschrift of bronvermelding. Dat krijg je als je met goed willende amateurs werkt.

Deze R.D. Penders, met een MO-A-examen Nederlands op zijn palmares, is nooit in het Rolducse onderwijs terechtgekomen. Hij kwam in juli 1946 als jonge wijdeling naar Rolduc, werd in '53 onderprefect van Klein-Rolduc en in september 1958 prefect en later nog prefect van de externe leerlingen in 1963 tot hij in 1965 bouwpastoor mocht worden in Sijpeltveld en nog later pastoor in Banholt en Wylre. Ik herinner mij deze man als een bijzonder aimabel mens, al had zijn eerste uitstraling iets strengs, maar nooit gemeen of boos. Hij overleed op 21 januari 2021, ruim honderd jaar oud als oudste priester van het bisdom, bijna 75 jaar na zijn wijding in 1946. Mhr. Heijnen, de leraar die veel te laat terugkwam voor het nieuwe schooljaar in de herfst van 1957 vanuit de Verenigde Staten en toen iedereen verraste met een grote doos vol baseball-spullen, krijgt plotseling een Amerikaanse vriend, Father P. Moran, op visite op zondag 22 juni. Natuurlijk wordt deze vreemdeling overdadig onthaald. Zelfs de harmonie rukt voor hem uit en speelt zowaar het Amerikaans volkslied "The star spangled banner." Father Moran gaat daar helemaal van uit zijn bol en nodigt iedereen uit naar de States te komen.

Harde klap

Na al deze zomerse ongein valt op woensdag 25 juni de eerste, echt harde klap van het schooljaar 1958. In de ochtend komt het bericht uit het Academisch Ziekenhuis van Nijmegen dat de nog geen jaar geleden benoemde bisschop van Roermond, Mgr. dr. Antoon Hanssen om 10.00 uur is overleden aan nierfalen.

Het was al bekend, dat de man ernstig ziek was en dat het niet meer lang zou duren, maar het blijft een dreun. Men tracht de eerste emoties te verwerken in de avondgebeden van die dag en in een lof en 's anderendaags, neem ik aan, draagt de president een plechtige rouwmis op, waarbij heel Rolduc aanwezig is. "De grote overledene" zo spreekt de kroniek over bisschop Hanssen.

Op zondag 29 juni, vijf dagen na het overlijden van de bisschop valt het eerste presidentsfeest van Petrus Moors. Heel ingehouden en bedrukt bericht de Kroniek daarover met de meeste aandacht voor de bijzondere gecomponeerde mis, de vierstemmige Messe Responsoriale van J. Gelineau, waarbij het aandachtige kerkvolk in de banken een van de vier stemmen meezingt en dat zal voor de leerlingen de tenor- of baspartij zijn geweest. Het was een experiment en het schijnt heel mooi geklonken te hebben. Gewoonlijk is het Presidentsdiner op zo'n dag het hoogtepunt met heerlijkheden en in de pauzes zeer vermakelijke toespraken, maar de kroniekschrijver wil niet al te juichend uitpakken en trekt in zijn tekst meteen de handrem aan. Begrijpelijk: al waren de teksten ernstig, af en toe kon er toch nog een lachje af en het slotwoord van de president riep op tot eenheid in werken en streven en tot wederzijds vertrouwen. 's Avonds is er nog een film te zien: "La traversée de Paris" uit 1956, Nederlandse titel: "Twee man en een varkenskop". Een vermakelijke tragikomedie over een zwerftocht met een pas geslacht varken in een taxi door het bezette Parijs in de oorlogsjaren. In elk geval een ware afleiding van de verbijstering over het zo vlug wegvalen van een nieuwe bisschop.

Meteen na het presidentsfeest op maandag 30 juni vindt de Spelendag plaats. Merk op: sinds tientallen jaren heet deze sportdag ofwel jour des jeux of de Rolducse Olympische spelen. De kroniekschrijver is zo in mineur, dat hij zich niet waagt aan deze uitbundigheden en ook meteen overgaat tot wat er naast al die wedstrijden en wedstrijdjes op Rolduc gebeurt. Er zijn sowieso te veel leerlingen die enkel toekijken en niet zelf meedoen aan de sport, vindt Chronicus en bovendien zijn er nu ernstige en belangrijkere zaken zoals in de bisschopszaal de vergadering over de laatste groep van degenen die het eindexamen deden. De leraren slaken een diepe zucht van opluchting, want na de vergadering is het weer gedaan voor een jaar, aldus de kroniek. Sinds donderdag 12 juni is geen enkele leraar de poort uit geweest, afgezien van drie dagen onderbreking; alles om zoveel mogelijk jongens over de laatste barrière van het middelbaar onderwijs heen te helpen. En met groot succes: van de 45 eindexamenkandidaten hebben er 41 hun diploma gehaald! Om alle stress met prachtige muziek weg te masseren komt 's avonds het korps van de Staatsmijn Emma met als dirigent Piet Stalmeijer een dijk van een concert geven. Een van de eerste klassieke sessies in jaren, waarover niet gezeurd wordt noch binnen, noch buiten de kroniek met als conclusie: "Onze dank voor de perfecte prestatie!"

Juli is de maand van de afsluiting. Er zijn natuurlijk nog proefwerken/composities. Er is op 4 juli een jubileumviering bij de Eerwaarde Zusters: 25 jaar professie van Zuster Radboda, die diezelfde 25 jaar geleden tegelijk met ziekenzuster Peregrien of -grine op Rolduc aankwam.

Na de tweede les brengt de harmonie haar een aubade, al noemt de Kroniek dat een “Ständchen” en heel Rolduc zingt op de bas-cour: Lang zal ze leven. Op deze dag komt de Limburgse gouverneur met de ambassadeur van Australië in Nederland langs op Rolduc voor een kort bezoek. De gasten worden rondgeleid door de President, de provisor en Blacky, sorry Mhr. Meertens, als tolk Engels natuurlijk, dat is handig. Op donderdag 12 juli, in de schemering is op de grote cour het ‘Flatsconcert’ door de harmonie. Programma: lichte zingbare melodieën uit operette, opera, Napolitaanse volkszang enz. Iedereen wordt uitgedaagd mee te zingen en dat gebeurt ook luidkeels met behulp van een microfoon, als ik me goed herinner. In mijn jaren stond altijd Saa-hanctaa-ha Loe-hoet-sjiejaa op het programma en wel forte fortissimo. Na zo’n concert voel je je een stuk beter, al moet het oordeel over je zwoegen nog komen. Twee verdiepingen boven courniveau zitten de leraren te wikken en te wegen over flatsen of slagen. Op vrijdag 13 juli ’s avonds komt het verlossende woord. En de middag komt iedereen door met een gala-wedstrijd van het beste elftal van Rolduc tegen de R.K.H.B.S. uit Brunssum. 5 tegen 5. En ’s avonds de spannende Hitchcock-film “De man die te veel wist.

En dan: de laatste bijdrage – Eintrage zegt de oosterbuur – aan deze kroniek schooljaar 1958 is gedateerd op zaterdag 14 juli. De Franse nationale feestdag. “Met ontsteltenis vernemen wij dat Mgr. Fr. Feron, eerst voor twee weken benoemd tot vicarius capitularis tijdens het interregnum (voornaamste plaatsvervanger van de bisschop), in de afgelopen nacht plotseling overleden is. Een hartaanval, terwijl midden in de nacht nog zat te werken aan een artikel voor een van zijn bladen. Iedere priester op Rolduc is ontzet. En dat zijn er nogal wat vanwege de priester-contactdag die toch een tegenvallende opkomst kent door dit tragische nieuws. Er is voor het eerst in jaren ook geen monseigneur aanwezig bij de prijsuitreiking aan de beste leerlingen per klas. Die normaal zo feestelijke gebeurtenis wordt nu geopend met het lied “**Ecce, quomodo moritur justus**” en “de twee grote overledenen” worden in een toespraak door de president van Rolduc herdacht. Dan pas komen de prijzen en daarna klinkt een krachtig “Lève Rolduc” Tot in september, als het God belieft”, besluit de kroniek. Het bisdom is nu zijn hoogste baas/leider en ook diens directe plaatsvervanger kwijt. Wat is er dan toch gebeurd?

Feron, tien jaar ouder, en Hanssen waren boerenzonen. De eerste uit Zuid-Limburg (Geleen-Lutterade) en de ander uit Noord-Limburg (Oostrum-Venray). Zij konden allebei als schooljongetjes “hiel good liere”, zoals dat in Algemeen Beschaafd Limburgs heet. Na hun wijding mochten beiden meteen gaan studeren in Rome aan een pauselijke hogeschool. Frans werd magister doctor in de theologie en Antoon werd gepromoveerd kerkjurist. Na terugkomst in Nederland, werd Frans nog een blauwe maandag kapelaan in Valkenburg, maar al heel snel hoogleraar aan het Grootseminarie. Antoon idem dito zonder kapelaan te worden.

Naast die wetenschappelijk loopbaan had Frans een drukke ziekepraktijk, had ook veel belangstelling voor de missie en werd door zijn bisschop ook aangewezen als contactpersoon met de NSB in de jaren dertig. Antoon werd al vrij snel gezien door de pauselijke internuntius A. Giobbe in Nederland als de opvolger van bisschop Lemmens, terwijl iedereen in Limburg dacht dat Frans Feron het zou worden, een veel opener mens, goed in contacten

en niet uitgesproken streng en conservatief. Maar het werd Hanssen in 1947: coadjutor met het recht van opvolging. Op dat moment had de biograaf nog niet zijn stukje geschreven over Hanssen: “Hij was een typische Noord-Limburger: ijverig, energiek, sober, vasthoudend en trouw, maar hij kende zijn tekortkomingen. Improviseren, relativeren, humor en vlotte omgang met medemensen waren niet zijn sterkste zijden.”

Beiden kwamen elkaar tegen in het werk aan het beruchte mandement van 1954, waarin de kerk katholieken zonder meer verbod lid te worden van linkse organisaties. Een harde poging de doorbraak tegen te houden.

Zelfs het korte overzicht van de loopbanen van deze twee mensen maakt al duidelijk, dat van een aankomende bisschop in de kerkelijke wereld heel wat gevraagd wordt. Behalve die ene eigenschap die zo nuttig is: Heel hard NEE roepen tegen mensen in paarse, rode of af en toe ook witte togen die van alles op je bordje proberen te schuiven.

Ecce quomodo

De stelling dat beiden zich hebben doodgewerkt klinkt erg hard, maar komt de waarheid toch nabij naar mijn mening na lezing van hun biografie. Daarom is het lied, dat op zaterdag quattorze juillet voor de “twee grote overledenen” in de aula gezongen wordt “**Ecce quomodo moritur justus**” zo verschrikkelijk toepasselijk. De vertaling van deze zestiende-eeuwse hymne, op muziek gezet door een Sloveense monnik luidt in de Nederlandse vertaling van de Willibrordusbijbel uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Het verdient aanbeveling om eerst hoofdstuk 56 van Jesaja te lezen en wel vers 11 en 12 over slechte leiders: “Vratige, nooit verzadigde honden: dat zijn de leiders, die achteloos zijn, die hun eigen weg zoeken, allemaal, en hun eigen belang, tot den laatste toe. “Komt, we moeten wijn gaan halen, en ons bedrinken; morgen is het weer als vandaag, nog veel beter!” En dan begint de tekst van het “Ecce quomodo”-lied: Intussen komt de rechtvaardige om, en er is niemand die erop let; de vromen worden weggerukt en er is niemand die inziet, dat de rechtvaardige aan onheil ontruikt wordt en heengaat in vrede en dat hij op zijn rustplaats gaat rusten, die de rechte weg heeft bewandeld. In een beetje normaal Nederlands klinkt dit als: als een braaf mens sterft kan jullie dat geen bal schelen. Hij wordt weggehaald van de plek waar het kwade tiert en de herinnering aan hem zal in vrede zijn en zijn thuis is Sion. Zo luidt de tekst en toelichting van Jesaja die in de zestiende eeuw is getoonzet en daarna door veel componisten opnieuw en opnieuw. Het verdriet over het sterven van een rechtvaardig mens is voor de profeet aanleiding om de leiding van het Joodse volk in zijn tijd ongemeen fel allerlei misstanden te verwijten als afgoderij, tempelhoeren, kinderooffers en wat al niet meer. Mutatis mutandis (ablativus absolutus: als je verandert, wat er veranderd moet worden) zou de verzamelde geestelijkheid van een bisdom en van de hele kerk zich de verwijten van Jesaja wel degelijk kunnen aantrekken. Zo’n oude tekst, maar zo aktueel. Intussen laten Hanssen en Feron hun bisdom ontredderd achter en daarmee ook de kraamkamer van een nieuwe clerus, Rolduc.

Laur Crouzen